

شرح رساله حقوق

منع از قبض ید نسبت به واجبات

تا اینجا چند فقره از این فراز کلام امام سجاد(علیه السلام) را خواندیم و رسیدیم به این فقره: «ولا تقبضها مما افترض الله علیها»؛ ابتدا فرمود: «لا تبسطها الی ما لایحل لک» و بعد آثارش را فرمود، دست‌ها را به سوی حرام دراز نکن، به سوی چیزی که برای تو حلال نیست نگشا. اینجا می‌فرماید: دست‌ها را نسبت به آنچه که بر تو واجب است میند. آنجا از دست درازی نهی می‌کند اینجا از بستن دست. از اجتناب، از کنار کشیدن. بعضی از چیزها بر انسان واجب است، مما افترض الله علیها است، بعضی از کارها بر انسان واجب است، اینکه دستت را نسبت به واجبات ببندی این کار را نکن، مبدا دستت را از واجبات کوتاه کنی.

بستن دست از واجبات مصادیق مختلف دارد؛ همانطور که دست درازی به حرام مصادیق مختلف داشت اینجا نیز همینطور است. گاهی دست باز کردن واجب است، خمس به گردنش است باید بدهد، زکات به گردنش است باید پرداخت کند. حق ندارد دستش را نسبت به آنچه که بر او واجب شده است ببندد. بی جهت نیست این همه در مورد خمس و زکات تأکید شده است که اگر کسی از اداء این واجبات الهی خودداری کند چه آثار سوئی در دنیا و آخرت برای او خواهد داشت. لذا حق ندارد دستش را ببندد.

یک جایی باید دست دراز کند و دست مظلومی را بگیرد. دفاع از مظلوم واجب است. این هم مشمول این جمله است که نکند کسی مما افترض الله علیها دستش را قبض کند و ببندد. الان فرض کنید قضیه فلسطین و غزه این هم جنایات و وحشی‌گری‌هایی که اسرائیلی‌ها علیه مردم مظلوم فلسطین دارند، اگر کسی واقعا بتواند یاری مظلوم کند به هر طریقی با رعایت مصالح، اینجا باید مجموع امور را در نظر بگیرد به هر وسیله‌ای که بتواند با قلمش با بیانش با کمک مالی هرچه هست و از یاری مظلوم خودداری نکند «ولا تقبضها مما افترض الله علیها».

گاهی ممکن است یک انسانی استغاثه کرده است نیازمند است گرفتار است و واقعا خویشتن داری و اجتناب از کمک منجر به هلاک او می‌شود اینجا حرام است این کار را نکند، اینجا نسبت به آن چیزی که بر او واجب است نباید دستش را بسته نگه دارد. یک جا باید از حریم اعتقادات و باورهای مکتب و دین دفاع کند اما سکوت کند. این ید همه اینها را شامل می‌شود بالاخره اگر می‌بیند بدعتی صورت می‌گیرد یا انحرافی صورت می‌گیرد و خلاف شرعی مرتکب می‌شوند و این بتواند کاری بکند و نکند مشمول این نهی می‌شود. «ولا تقبضها مما افترض الله علیها»؛ دستش را از این امور نبندد، همه اینها مصداق قبض ید از ما فرض الله علی البید است. یک چیزهایی را خدا بر ید واجب کرده است. اگر کسی آن واجباتی را که بر ید مقرر شده است نادیده بگیرد معلوم است که سرانجامش چیست.

«والحمد لله رب العالمین»